

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО
Кафедра економіки і бізнесу**

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОПП «Публічне управління
та адміністрування»
доц. Ортіна Г.В.
«31» серпня 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри,
к.е.н., доцент
 Лариса БОЛТЯНСЬКА
«31» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Управління проектами»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр»
зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» за ОПП
«Публічне управління та адміністрування»
(на основі ступеня вищої освіти «Бакалавр»)
факультет економіки та бізнесу

2023 – 2024 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління проектами» для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» за ОПП «Публічне управління та адміністрування» (на основі ступеня вищої освіти «Бакалавр»). – Запоріжжя, ТДАТУ. 2023. – 14 с.

Розробник: Лисак О.І., к.е.н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки і бізнесу

Протокол № 1 від «30» серпня 2023 року

Завідувач кафедри економіки і бізнесу

к.е.н., доцент _____ Лариса БОЛТЯНСЬКА

31 серпня 2023 року

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» за ОПП «Публічне управління та адміністрування» (на основі ступеня вищої освіти «Бакалавр»).

Протокол №1 від 4 вересня 2023 року

Голова, доц. _____ Юлія ВОРОНІНА

4 вересня 2023 року

© ТДАТУ, 2023 рік

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<u>Денна форма навчання</u> (денна або заочна)	
Кількість кредитів 5	Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування» (шифр і назва)	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 150 годин	Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування» (шифр та назва)	Курс	Семестр
Змістових модулів – 2		M1	2-й
Тижневе навантаження: - аудиторних Занять 2 год. - самостійна робота студента 13 год.	Ступінь вищої освіти: «Магістр»	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	10 год.
		Лабораторні заняття	-
		Практичні заняття	10 год.
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	130 год.
		Форма контролю: екзамен	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передмова

Серед передумов, що сприятимуть зростанню національної економіки, важливу роль відіграє формування у нової генерації керівників знань і вмінь використання сучасного проектного підходу до вирішення завдань розвитку процесів управління на різних рівнях, орієнтації цих процесів на досягнення кінцевих результатів з мінімальними витратами часу та коштів і засвоєння методології управління проектами як нового прогресивного інструментарію сфери управління.

Мета курсу – допомогти студентам засвоїти теоретичні основи управління проектами, набути системних знань і навичок щодо забезпечення ефективного управління сучасними проектами в різних сферах діяльності.

Завдання курсу – вивчити понятійний інструментарій в сфері управління проектами; розглянути сучасні особливості управління проектами, а також фактори, що заважають широкому впровадженню методології управління проектами в Україні; теоретично узагальнити інформацію про учасників, оточення, життєвий цикл, обмеження, класифікацію проектів, засади, методи застосування сучасних методів управління проектами; навчити студентів професійно виявляти закони та закономірності при управлінні сучасними проектами, адекватно користуватися нормативно-правовими документами, інструментарієм проектного менеджменту; сформувати у студентів вміння самостійно приймати правильні рішення щодо доцільності впровадження проекту, вибору виконавців, вибору оптимального сценарію впровадження проекту; комплектування ефективної проектної команди; навчити розробляти сітьові графіки в системі PDM, планувати, контролювати та управляти бюджетом, часом виконання, ресурсами, якістю та ризиками проекту.

Предметом курсу є процеси управління проектами, які здійснюються за допомогою специфічних методів і інструментів, що забезпечують виконання задач проектного менеджменту.

Результати навчання (з урахуванням soft skills)

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК2. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатись до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК3. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК4. Здатність розвивати та удосконалювати професійний, інтелектуальний та культурний рівні.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності

ФК4. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

ФК7. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

ФК8. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

Програмні результати навчання

РН1. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

РН4. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування.

РН6. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, сучасний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур.

РН10. Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.

РН11. Розробляти та обґрунтовувати управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати соціальні, політичні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

Soft skills:

- **комунікативні навички:** письмове, вербальне й невербальне спілкування; - уміння спілкуватися по e-mail; вести суперечки і відстоювати свою позицію, спілкування в конфліктній ситуації; навички створення, керування й побудови відносин у команді.

- **уміння виступати привселюдно:** навички, необхідні для виступів на публіці; проводити презентації.

- **керування часом** - уміння справлятися із завданнями вчасно.

- **гнучкість і адаптивність:** гнучкість, адаптивність і здатність мінятися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблем.

- **лідерські якості:** уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння встановлювати мету, планувати.

- **особисті якості:** креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до навколишніх.

Міждисциплінарні зв'язки з урахуванням структурно-логічної схеми ОПП «Публічне управління та адміністрування».

Перелік навчальних дисциплін, знання з яких потрібні для вивчення

освітньої компоненти Управління проектами: «Філософія державного управління», «Психологія управління», «Правове забезпечення спеціальності», «Бюджетний менеджмент», «Розвиток територій», «Публічне управління та адміністрування», «Діджиталізація публічного управління».

Перелік навчальних дисциплін, вивчення яких у подальшому базується на матеріалі освітньої компоненти Управління проектами: переддипломна практика Стратегічне управління та адміністрування.

-

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи розробки проекту

ТЕМА 1. Загальна характеристика управління проектами [2, с. 24-32; 11, с. 19-24; 12, с. 23-35; 15; 19; 20; 21; 23; 24; 27; 29; 31; 35; 39]

Поняття та класифікація проектів. Сутність системи управління проектами, її елементи. Необхідність використання управління проектами. В яких випадках необхідно використовувати методологію управління проектами. Альтернативи управлінню проектами. Актуальність використання управління проектами в Україні та проблеми його розвитку.

Цілі й процеси в управлінні проектами. Принципи та функції управління проектами. Історія виникнення методології управління проектами. Розвиток управління проектами в розвинених країнах світу. Визначення проекту. Класифікація проектів. Учасники проектів. Структура проекту. Життєвий цикл проекту. Оточення проекту. Середовище реалізації проекту. Мета проекту. Головні функції проектного менеджера. Фази проекту. Формування і розвиток проектною команди. Динамічне лідерство при управлінні проектами.

Проекти економічного і соціального розвитку України, які підтримуються міжнародними фінансовими організаціями

ТЕМА 2. Основні форми організаційної структури проектів [2, с. 37-52; 7, с. 28-44; 11, с. 38-55; 12, с. 35-54; 30; 32]

Організація системи управління проектами. Організаційна структура управління проектом. Створення організаційної структури. Принципи формування груп для управління проектом. Керівники проміжних ланок. Проектування організаційної структури управління проектами. Підходи до формування груп. Організаційна форма.

Управління проектами з використанням зовнішньої організаційної структури проекту. Проектне управління. Проектна команда. Матрична структура. Матричний бюджет. Види матричної організаційної структури. Особливості організаційних структур управління.

Внутрішні організаційні структури управління проектами. Внутрішня функціональна структура. Внутрішня матрична структура. Дивізіональна організаційна структура. Федеральна організаційна структура.

ТЕМА 3. Структуризація й інтеграція проекту [2, с. 76-99; 7, с. 66-84; 11, с. 45-49; 12, с. 56-82; 19; 20]

Компоненти структуризації проекту. Структура проекту. Декомпозиція проекту. Структуризація проекту. Система WBS.

Методологія структуризації, її характеристика та значення. У загальному вигляді проект повинен представляти синтез трьох самостійних структур: організації процесу створення проекту, процесу розробки й реалізації, результату. Структура розбивки проекту.

Поєднання структур проекту. Двоспрямована структуризація проекту полягає в поєднанні робочої організаційної структури проекту.

Триспрямована структура проекту створюється додаванням до двоспрямованої структури третьої структури витрат (CBS).

ТЕМА 4. Планування проекту у часі [2, с. 106-122; 7, с. 97-118; 11, с. 87-123; 12, с. 78-99; 16; 17; 18]

Складові системи планування проекту. Суть планування полягає в розробці та обґрунтуванні цілей, визначенні найкращих методів і способів їх досягнення при ефективному використанні всіх видів ресурсів, необхідних для виконання поставлених завдань, і встановленні їх взаємодії.

Основи сіткового і календарного планування проекту. Разом із лінійними графіками та табличними розрахунками, сіткові методи планування знаходять широке застосування при розробці перспективних планів та моделей створення складних виробничих систем та інших об'єктів довгострокового використання. Важливе місце у плануванні проекту мають завдання календарного планування.

Змістовий модуль 2. Практичні аспекти реалізації проекту

ТЕМА 5. Планування затрат та складання бюджету проекту [2, с. 237-252; 7, с. 228-244; 11, с. 238-255; 12, с. 235-254; 28; 30; 34; 38]

Планування витрат. Порядок планування витрат. Кошторис витрат проекту. Методи визначення кошторисної вартості.

Складання проектного бюджету. Бюджет проекту. Баланс грошових надходжень і витрат. План прибутку.

ТЕМА 6. Управління проектними ризиками [9, с. 137-152; 11, с. 128-144; 12, с. 138-155; 26, с. 135-154; 33; 37]

Поняття ризику та невизначеності. Класифікація ризиків проекту. Метод чутливості, метод стійкості проектів. Аналіз ризиків методом побудови “дерева рішень”.

Основні методи аналізу ризиків. Методи управління проектними ризиками. Інструменти управління проектними ризиками.

Способи зниження ризиків проектів. Організація робіт по управлінню ризиками. Розподіл ризиків, страхування ризиків, резервування коштів.

3. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ КУРСУ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість			
			годин			балів
			лк	сем (пр.)	СРС	
Змістовий модуль 1. «Теоретичні основи розробки проекту»						
1	Лекція 1	Загальна характеристика управління проектами. Основні форми організаційної структури проектів	2	-	-	-
	Самостійна робота 1	Виконання практичних завдань, робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	11	2
2	Практична робота 1	Основні форми організаційної структури проектів	-	2	-	7
	Самостійна робота 2	Виконання практичних завдань, робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	2
3	Лекція 2	Структуризація й інтеграція проекту	2	-	-	-
	Самостійна робота 3	Виконання практичних завдань, робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	11	2
4	Практична робота 2	Структуризація й інтеграція проекту	-	2	-	8
	Самостійна робота 4	Виконання практичних завдань, робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	11	2
5	Лекція 3	Планування проекту у часі	2	-	-	-
	Самостійна робота 5	Виконання практичних завдань, робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	11	2
6-7	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК I	-	-	10	-
	ПМК I	Підсумковий контроль за змістовий модуль I	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 1 – 75 год.			6	4	65	35
Змістовний модуль 2. «Практичні аспекти реалізації проекту»						
14	Практична робота 3	Планування проекту у часі	-	2	-	5
	Самостійна робота 6	Виконання практичних завдань, робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	11	2
15	Лекція 4	Планування затрат та складання бюджету проекту.	2	-	-	-
	Самостійна робота 7	Виконання практичних завдань, робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	11	2

16	Практична робота 3	Планування затрат та складання бюджету проекту.		2		5
	Самостійна робота 8	Виконання практичних завдань, робота на навчально- інформаційному порталі			11	2
17	Лекція 5	Управління проектними ризиками.	2			
	Самостійна робота 9	Виконання практичних завдань, робота на навчально- інформаційному порталі			11	2
18	Практична робота 10	Управління проектними ризиками	-	2	-	5
	Самостійна робота 10	Виконання практичних завдань, робота на навчально- інформаційному порталі	-	-	11	2
19-20	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК II	-	-	10	-
	ПМК II	Підсумковий контроль за змістовий модуль II	-	-	-	10
<i>Всього за змістовний модуль 2 – 75 год.</i>			6	4	65	35
<i>Екзамен</i>						30
<i>Всього з навчальної дисципліни – 150 год.</i>						100

4. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

1. Поняття та класифікація проектів.
2. Дайте визначення таким поняттям, як управління проектами, оточення проекту, організація проекту.
3. Хто входить до числа учасників управління проектами. Що таке команда проекту?
4. Цілі й процеси в управлінні проектами.
5. Основні принципи управління проектами.
6. Життєвий цикл проекту, його основні фази .
7. Життєвий цикл проекту, його основні стадії..
8. Основні функції реалізації проекту.
9. Додаткові функції реалізації проекту.
10. Початкова фаза проекту - формування і обґрунтування концепції.
11. Основні питання передпроектного дослідження.
12. Сутність проведення техніко-економічного аналізу.
13. Сутність фінансового та загальноекономічного аналізу.
14. Показники ефективності проекту.
15. Методи визначення ефективності проектів на початкових етапах проведення технічного аналізу та показники ефективності проектів, які при цьому використовуються.
16. Назвіть показники, які використовуються при аналізі ефективності проекту з урахуванням зміни вартості грошей у часі
17. Організаційна структура управління проектом, основні принципи формування груп для управління проектом.
18. Дайте пояснення поняттям «висока» та «плоска» організаційна структура.
19. Проектування організаційної структури управління проектами
20. Що таке проектна команда, проектне управління та його переваги?
21. Дайте визначення такому типу організаційної структури проектного управління, як матрична структура.
22. Види матричної організаційної структури, її переваги та недоліки.
23. Особливості організаційних структур управління.
24. Внутрішні організаційні структури управління проектами: функціональна та матрична.
25. Внутрішні організаційні структури управління проектами: дивізіональна, федеральна, змішана.
26. Основні критерії для вибору організаційної структури.
27. Дайте визначення таким поняттям, як структура проекту, декомпозиція проекту.
28. Структуризація проекту, основні підходи до структуризації проекту.
29. Сутність Work Breakdown Structure.
30. Сутність Organization Breakdown Structure.
31. Сутність Cost Breakdown Structure.
32. Основні задачі структуризації проекту, основні методи структуризації.

33. Спеціальні моделі структуризації проекту.
34. Поясніть сутність таких спеціальних моделей структуризації проекту, як «Дерево цілей», «Дерево рішень», «Дерево робіт».
35. Поясніть сутність таких спеціальних моделей структуризації проекту, як матриці відповідальності та сіткової моделі.
36. Послідовність дій по структуризації проекту.
37. Поєднання структур проекту: двоспрямована та триспрямована структуризації проекту.
38. Процес планування проектів, його етапи.
39. Основні та допоміжні процеси планування. 40. Розробка плану проекту, основні його розділи.
41. Методологія планування, фундаментальні рівні управління.
42. Загальні принципи планування проектів.
43. Сіткове планування та сіткова модель.
44. Види сіткових графіків.
45. Календарне планування, типи календарних планів.
46. Параметри календарного плану.
47. Способи відображення календарного плану, задачі планування.
48. Методологія розробки сіткових графіків.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

1. Джерела ресурсного забезпечення проекту та їх вибір.
2. Планування витрат: класифікація витрат.
3. Порядок планування витрат.
4. Кошторис витрат проекту, методи визначення кошторисної вартості.
5. Складання проектного бюджету.
6. Сутність базисно-компенсаційного методу визначення вартості проекту.
7. Сутність ресурсного методу визначення вартості проекту.
8. Поняття ризику та невизначеності. Класифікація ризиків проекту.
9. Сутність управління ризиками.
10. Класифікація ризиків за джерелами виникнення.
11. Причини виникнення ризиків.
12. Класифікація зовнішніх та внутрішніх ризиків.
13. Види аналізу ризиків.
14. Основні методи та методики аналізу ризиків проекту.
15. Причини виникнення і наслідки проектних ризиків.
16. Методи зниження ризиків.
17. Сутність управління якістю проекту.
18. Основні принципи сучасної концепції управління якістю.
19. Етапи розробки та впровадження системи управління якістю.
20. Завдання забезпечення якості на інвестиційній стадії проекту.
21. Сутність стандартизації та сертифікації продукції.
22. Основні принципи управління якістю.

23. Сутність програми забезпечення якості проекту.
24. Сутність методу системного управління якістю.
25. Витрати на забезпечення якості проекту.
26. Методи контролю за якістю проекту.
27. Роль проект-менеджера в забезпеченні якості на основних фазах (стадіях) проекту.
28. Завдання проведення торгів за проектами.
29. Способи та процедури закупівель.
30. Склад тендерної документації.
31. Сутність тендерної пропозиції.
32. Критерії оцінки тендерних пропозицій.
33. Процедура розкриття тендерних пропозицій.
34. Процедура відкритих торгів.
35. Процедура двоступеневих торгів.
36. Процедури торгів з обмеженою участю виконавців.

6 МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання, які використовуються в процесі проведення лекційних та практичних занять з навчальної дисципліни Управління проектами: лекції з використанням мультимедійних презентацій та проблемного викладання, робота в групах, розв'язування ситуаційних завдань, кейсів.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK Guide). Sixth Edition. Project Management Institute, 2017. 800 p.
2. Gurjar N. A Forward Looking Approach to Project Management. Tools, Trends, and the Impact of Disruptive Technologies. Springer Singapore, 2017. 414 p.
3. Блага Н.В. Управління проектами : навч. посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 152 с.
4. Управління проектами : навч. посібник / О. М. Филипенко, Т. С. Колеснік. Харків : ХДУХТ, 2016. 161 с.
5. Управління проектами: навчальний посібник до вивчення дисципліни для магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Менеджмент і бізнес-адміністрування», «Менеджмент міжнародних проектів», «Менеджмент інновацій», «Логістика» / уклад.: Л. Є. Довгань, Г. А. Мохонько, І. П. Малик. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.

допоміжна:

6. Батенко Л. П. Управління проектами : навч. посіб. [Електронний ресурс] / Л. П. Батенко, О. А. Загородніх, В. В. Ліщинська. К. : КНЕУ, 2005. 231 с. Режим доступу : <http://library.if.ua/books/96.html>

7. Болтянська Л.О. Від вибору бізнес-ідеї до її реалізації //Л.О.Болтянська, В.М. Тебенко //Збірник наукових праць ТДАТУ (економічні науки) / За ред. Л.В. Синяєвої.- Мелітополь 2017. С. 20-27 (Index Copernicus)
8. Від ідеї до власної справи: Навч. посібник. /А.С.Коноваленко, Л.О.Болтянська, Д.М. Трачова та інш. - Мелітополь.: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2017 – 278с.
9. Гросул В. А. Управління проектами : практикум з використанням інформаційних технологій (на базі MS Project) для студентів економічних спеціальностей / В. А. Гросул, О. М. Филипенко, Л. В. Гірінова. Харків: ФОП Іванченко І.С., 2015. 71 с.
10. Інститут управління проектами (Project Management Institute). URL: <https://www.pmi.org/about>
11. Логачова Л. М. Управління проектами : навч. посіб. / Л. М. Логачова, О. В. Логачова. Суми : Університетська книга, 2011. 208 с.
12. Методичні аспекти стратегічного розвитку підприємств/ Л.О. Андреева, О.І. Лисак // Науковий журнл «Бізнес-інформ», № 6, 2016 – С. 227-231.
13. Сучасні тенденції розвитку підприємництва в Україні / Л.О. Андреева, О.І. Лисак, Л.О. Болтянська // ADVANCES OF SCIENCE. Proceedings of articles the international scientific conference Czech Republic, Karlovy Vary – Ukraine, Kyiv, 28 September 2018. – С. 1357-1366.
14. Управління інвестиціями та інноваціями : навч. посіб. /Г. В. Жаворонкова, Т. В. Сівашенко, Л. І. Скібіцька, О. І. Туз. К. : Кондор, 2011. 184 с.
15. Управління проектами : навч. посіб. / під ред. С. К. Чернова та В. В. Малого. Миколаїв : НУК, 2010. 354 с.

8. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Освітній портал ТДАТУ <http://op.tsatu.edu.ua/login/index.php>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Методичний кабінет кафедри економіки і бізнесу.
4. Сайт кафедри економіки і бізнесу <http://www.tsatu.edu.ua/et/>
5. Internet.